

D

Sr. No. 227292

**Paper - II
(Economics)**

Maximum Marks : 150

Time : 9:30 am to 12:00 Noon

Name : _____

_____
(Signature of the Candidate)

Roll No. (In Figures) _____

Roll No. (In Words) _____

: INSTRUCTIONS :

1. All questions in the Test are **multiple choice questions**.
2. Each question carries **one mark**, with **four alternatives** out of which one answer is **correct**.
3. There will be **no negative marking**.
4. Use only **BLUE/BLACK Ball Point Pen** to darken the appropriate oval.
5. Mark your response only at the appropriate space against the number corresponding to the question while answering on the **OMR Response Sheet**.
6. Marking more than one response shall be treated as **wrong response**.
7. Mark your response by **completely darkening** the relevant oval. The Mark should be dark and the oval should be completely filled.
8. Use of calculator, Mobile is strictly prohibited and use of these shall lead to disqualification.
9. The candidate **MUST remove the last Carbon copy (Candidate's copy) of OMR after completion of Test**.
10. The question paper will be both in **English & Punjabi**. In case of any doubt, English version will be taken as final.

1. If an economy is in equilibrium at the point where plan to save and to invest are equal; then government expenditure must be:

- (a) Zero (b) Equal to government income
(c) Larger than government income (d) Negative

ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਉਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਸੰਤੁਲਨ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬਚਤ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਸਮਾਨ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਜਰੂਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ :

- (a) ਸਿਫਰ (b) ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ
(c) ਸਰਕਾਰੀ ਆਮਦਨ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ (d) ਰਿਣਾਤਮਕ

2. Devaluation of currency will be more beneficial if

- (a) Prices of domestic goods remain constant
(b) Prices of exports remain constant
(c) Prices of imports remain constant
(d) Prices of exports rise proportionately

ਮੁਦਰਾ ਦਾ ਅਵਮੁੱਲਣ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ:

- (a) ਘਰੇਲੂ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
(b) ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
(c) ਆਯਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਸਥਿਰ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ
(d) ਨਿਰਯਾਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਅਨੁਪਾਤਕ ਵੱਧਦੀਆਂ ਹਨ

3. Fiscal deficit in the Union budget means

- (a) The difference between current expenditure and current revenues.
(b) Net increase in Union government's borrowings from the RBI.
(c) The sum of budgetary deficit and net increase in internal & external borrowings.
(d) The sum of monetised deficit and the budgetary deficit.

ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤੀ ਘਾਟੇ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ

- (a) ਚਾਲੂ ਖਰਚ ਅਤੇ ਚਾਲੂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ
(b) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ RBI ਕੋਲੋਂ ਉਧਾਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਧਾ
(c) ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਉਧਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਵਾਧੇ ਦਾ ਜੋੜ
(d) ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਅਤੇ ਮੌਦਰਿਕ ਘਾਟੇ ਦਾ ਜੋੜ

4. Assertion (A) : Agriculture is no longer the gamble of the monsoons.

Reason (R) : There is recent expansion of dry farming in India

- (a) Both (A) and (R) are true and (R) is the correct explanation of (A)
(b) Both (A) and (R) are true, but (R) is not the correct explanation of (A)
(c) (A) is true, but (R) is false
(d) (A) is false, but (R) is true

ਕਥਨ (A) : ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਹੁਣ ਮਾਨਸੂਨ ਦਾ ਜੁਆ ਨਹੀਂ ਰਹੀ

ਕਾਰਨ (R) : ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਜਕਲ ਖੁਸ਼ਕ ਖੇਤੀ ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਹੈ

- (a) ਦੋਵੇਂ (A) ਅਤੇ (R) ਠੀਕ ਹਨ ਅਤੇ (R), (A) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੈ
(b) ਦੋਵੇਂ (A) ਅਤੇ (R) ਠੀਕ ਹਨ ਅਤੇ (R), (A) ਦੀ ਸਹੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ
(c) (A) ਠੀਕ ਹੈ ਪਰ (R) ਗਲਤ ਹੈ
(d) (A) ਗਲਤ ਹੈ, ਪਰ (R) ਠੀਕ ਹੈ

5. The Economic cost of food grains to FCI include the following :

1. MSP including central bonus	2. Procurement incidentals
3. Cost of distribution	4. Food grain losses
(a) 1, 2 and 3	(b) 1, 2 and 4
(c) 1, 2, 3 & 4	(d) 2, 3 & 4 only

FCI ਨੂੰ ਖਾਧ-ਅਨਾਜਾਂ ਦੀ ਆਰਥਿਕ ਲਾਗਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ

1. ਕੇਂਦਰੀ ਬੋਨਸ ਨਾਲ MSP	2. ਅਚਨਚੇਤ ਪੁਰਤੀ
3. ਵੰਡ ਦੀ ਲਾਗਤ	4. ਅਨਾਜ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ
(a) 1, 2 ਅਤੇ 3	(b) 1, 2 ਅਤੇ 4
(c) 1, 2, 3 ਅਤੇ 4	(d) ਕੇਵਲ 2, 3 ਅਤੇ 4

6. India's 'Green Actions' does not include

(a) Cut in subsidies	(b) Increased taxes on fossil fuels
(c) Increase in petrol and diesel prices	(d) De-urbanising the economy

ਭਾਰਤ ਦੇ 'Green Actions' ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਨਹੀਂ ਹੋਂਦੇ

(a) ਸਬਸਿਡੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ	(b) ਪਥਰਾਟ ਬਾਲਣਾ ਉੱਤੇ ਵਧੇ ਕਰ
(c) ਪੈਟ੍ਰੋਲ ਅਤੇ ਡੀਜਲ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ	(d) ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਗੈਰ-ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ

7. Statistics is defined as the aggregate of facts affected by

(a) One particular cause	(b) Two causes only
(c) Multiplicity of causes	(d) Not affected at all

ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਜੋੜ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

(a) ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਨ	(b) ਸਿਰਫ ਦੋ ਕਾਰਨ
(c) ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨ	(d) ਬਿਲਕੁਲ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

8. Statistics is

(a) An art only	(b) Art and Science
(c) Science only	(d) neither Art nor Science

ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਹੈ

(a) ਸਿਰਫ ਕਲਾ	(b) ਕਲਾ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ
(c) ਸਿਰਫ ਵਿਗਿਆਨ	(d) ਨਾ ਕਲਾ ਅਤੇ ਨਾ ਵਿਗਿਆਨ

9. _____ is a suitable method of collecting data in cases where the informants are literate and spread over a vast area.

(a) Mailed Questionnaire Method
(b) Direct Personal Interview Method
(c) Indirect Oral Interview Method
(d) Information Received through Local Agencies

ਜਦੋਂ ਸੂਚਨਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖੇ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਹਨ, _____ ਸੂਚਨਾ ਇੱਕਠੀ ਕਰਨ ਦੀ ਢੁਕਵੀਂ ਵਿਧੀ ਹੈ

(a) ਡਾਕ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜੀ ਗਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨਸੂਚੀ ਵਿਧੀ
(b) ਪ੍ਰਤੱਖ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਾਖਸ਼ਤਕਾਰ ਵਿਧੀ
(c) ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਮੌਖਿਕ ਸਾਖਸ਼ਤਕਾਰ ਵਿਧੀ
(d) ਸਥਾਨਕ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ

10. Assume that you employ the following data while conducting a statistical investigation:-
- Estimate of personal income taken from RBI bulletin
  - Financial data of Indian Companies taken from the annual reports of Ministry of Law and Company Affairs.
  - Tabulation from schedules used in interviews that you yourself conducted.
  - Data collected by National Sample Survey.

Which of the above is Primary data :

- (a) Only i (b) Only iii
(c) ii and iii (d) i, ii and iii

ਮੰਨ ਨਉ ਇੱਕ ਸਾਂਖਿਅਕੀ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੌਰਾਨ ਤੁਸੀਂ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਦੇ ਹੋ :

- RBI ਬੁਲੇਟਿਨ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਆਮਦਨ ਦੇ ਅਨੁਮਾਨ
- ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀਆਂ ਸਲਾਹਾਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲਏ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਦੇ ਅੰਕੜੇ
- ਇੰਟਰਵਿਊ ਜਿਹੜੀ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਅਯੋਜਿਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਵਿੱਚ ਵਰਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸੂਚੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਾਰਨੀਕਰਨ
- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੈਂਪਲ ਸਰਵੇ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਕੜੇ

ਉਪਰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਮੁੱਢਲੇ ਅੰਕੜੇ ਹਨ

- (a) ਸਿਰਫ i (b) ਸਿਰਫ iii
(c) ii ਅਤੇ iii (d) i, ii ਅਤੇ iii

11. Which of the following is/are the basis (bases) of classification of data?

- Geographical
  - Chronological
  - Qualitative
  - Quantitative
- (a) i & ii (b) ii & iv
(c) i, ii, iii & iv (d) i, ii & iv

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਵਰਗੀਕਰਨ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ ?

- ਭੌਗੋਲਿਕ
  - ਕਾਲਕ੍ਰਮਿਕ
  - ਗੁਣਾਤਮਕ
  - ਗਣਨਾਤਮਕ
- (a) i ਅਤੇ ii (b) ii ਅਤੇ iv
(c) i, ii, iii ਅਤੇ iv (d) i, ii ਅਤੇ iv

12. Row heading in a table is called

- (a) Caption (b) Stub
(c) Table Number (d) Title

ਇੱਕ ਸਾਰਣੀ ਵਿੱਚ ਕਤਾਰ ਦਾ ਸ਼ੀਰਸ਼ਕ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਕਪਤਾਨ (b) ਮੁੱਢ
(c) ਸਾਰਣੀ ਸੰਖਿਆ (d) ਸਿਰਲੇਖ

13. According to Sturge s' rule, the number of classes k is given by

- (a) $1 + 3.322 \log_{10}N$ (b) $3 + 3.223 \log_{10}N$
(c) $10 + 3.22 \log_{10}N$ (d) $10 + 0.322 \log_{10}N$

Sturge ਦੇ ਨਿਯਮ ਅਨੁਸਾਰ, k ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

- (a) $1 + 3.322 \log_{10}N$ (b) $3 + 3.223 \log_{10}N$
(c) $10 + 3.22 \log_{10}N$ (d) $10 + 0.322 \log_{10}N$

14. The magnitude of class (i) is given by
 (a) Upper Limit + Lower Limit/2 (b) Upper Limit - Lower Limit/2
 (c) Upper Limit - Lower Limit (d) Upper Limit + Lower Limit
 ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਦਾ ਅਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:
 (a) ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ + ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ/2 (b) ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ - ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ/2
 (c) ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ - ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ (d) ਉਪਰਲੀ ਸੀਮਾ + ਹੇਠਲੀ ਸੀਮਾ
15. The algebraic sum of deviations of a given set of observations from their arithmetic mean is
 (a) Always Positive (b) Zero
 (c) Maximum (d) Minimum
 ਉਕਤੀਆਂ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮੱਧਮਾਨ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਲਨਾਂ ਦਾ ਬੀਜ ਗਣਿਤੀ ਜੋੜ ਹੈ
 (a) ਹਮੇਸ਼ਾ ਧਨਾਤਮਕ (b) ਸਿਫਰ
 (c) ਅਧਿਕਤਮ (d) ਨਿਉਨਤਮ
16. The formula for calculating probable error for coefficient of correlation is
 (a) $1 - r^2/\sqrt{n}$ (b) $0.6745(1 - r^2)/\sqrt{n}$
 (c) $0.6475(1 - r^2)/\sqrt{n}$ (d) $(1 - r^2)/\sqrt{n} - 1$
 ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਦੇ ਗੁਣਾਕ ਲਈ ਸੰਭਾਵਤ ਤਰੁਟੀ ਦੀ ਗਣਨਾ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੈ
 (a) $1 - r^2/\sqrt{n}$ (b) $0.6745(1 - r^2)/\sqrt{n}$
 (c) $0.6475(1 - r^2)/\sqrt{n}$ (d) $(1 - r^2)/\sqrt{n} - 1$
17. Standard Deviation is always _____ mean deviation.
 (a) Greater than or equal to (b) Less than
 (c) Equal to (d) Less than or equal to
 ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮੱਧ ਵਿਚਲਨ ਦੇ _____ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
 (a) ਅਧਿਕ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ (b) ਘੱਟ
 (c) ਬਰਾਬਰ (d) ਘੱਟ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰ
18. Relationship between Q_1, Q_2, Q_3 and Md is given by
 (a) $Q_1 \leq Q_2 = Md \leq Q_3$ (b) $Q_1 \geq Q_2 = Md \leq Q_3$
 (c) $Q_1 \leq Q_2 = Md \geq Q_3$ (d) $Q_1 + Q_3 \leq Q_2 = Md$
 Q_1, Q_2, Q_3 ਅਤੇ Md ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ
 (a) $Q_1 \leq Q_2 = Md \leq Q_3$ (b) $Q_1 \geq Q_2 = Md \leq Q_3$
 (c) $Q_1 \leq Q_2 = Md \geq Q_3$ (d) $Q_1 + Q_3 \leq Q_2 = Md$
19. The empirical relationship between mean, median and mode for a moderately asymmetrical distribution is given by
 (a) $3 \text{ Mean} - 2 \text{ Median}$ (b) $3 \text{ Median} + 2 \text{ Mean}$
 (c) $3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}$ (d) $3 \text{ Median} - 2 \text{ Mean}/2$
 ਇੱਕ ਔਸਤਨ ਅਸਮ ਵੰਡ ਲਈ ਮੱਧਮਾਨ, ਮੱਧਿਅਕਾ ਅਤੇ ਬਹੁਲਕ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗਸਿੱਧ ਸੰਬੰਧ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ :
 (a) $3 \text{ ਮੱਧਮਾਨ} - 2 \text{ ਮੱਧਿਅਕਾ}$ (b) $3 \text{ ਮੱਧਿਅਕਾ} + 2 \text{ ਮੱਧਮਾਨ}$
 (c) $3 \text{ ਮੱਧਿਅਕਾ} - 2 \text{ ਮੱਧਮਾਨ}$ (d) $3 \text{ ਮੱਧਿਅਕਾ} - 2 \text{ ਮੱਧਮਾਨ}/2$
20. If the coefficient of quartile deviation is 0.6 and $Q.D. = 15$; then Q_1 & Q_3 are
 (a) 10 and 40 respectively (b) 40 and 10 respectively
 (c) 50 and 30 respectively (d) 20 and 60 respectively
 ਜੇਕਰ ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਨ ਦਾ ਗੁਣਾਕ 0.6 ਅਤੇ, $Q.D. = 15$ ਫਿਰ Q_1 , ਅਤੇ Q_3 ਹਨ
 (a) ਕਰਮਵਾਰ 10 ਅਤੇ 40 (b) ਕ੍ਰਮਵਾਰ 40 ਅਤੇ 10
 (c) ਕਰਮਵਾਰ 50 ਅਤੇ 30 (d) ਕ੍ਰਮਵਾਰ 20 ਅਤੇ 60

21. Coefficient of determination (r^2) is given by
- Total Variance/Explained Variance
  - Explained Variance/Total Variance
  - Unexplained Variance/Total Variance
  - Explained Variance/Unexplained Variance

ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਗੁਣਾਂਕ (r^2) ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ

- ਕੁੱਲ ਭਿੰਨਤਾ/ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾ
- ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾ/ਕੁੱਲ ਭਿੰਨਤਾ
- ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾ/ਕੁੱਲ ਭਿੰਨਤਾ
- ਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾ/ਅਸਪੱਸ਼ਟ ਭਿੰਨਤਾ

22. The consumer price index for a group of workers was ₹ 250 in 1994 with 1980 as the base. The purchasing power of a rupee in 1994 as compared to 1980 is

- ₹ 2.50
- ₹ 0.40
- ₹ 0.80
- ₹ 0.25

1994 ਵਿੱਚ 1980 ਅਧਾਰ ਸਾਲ ਨਾਲ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਲਈ ਉਪਭੋਗਤਾ ਸੂਚਕਅੰਕ 250 ਰੁਪਏ ਸੀ 1994 ਵਿੱਚ ਖਰੀਦ ਸ਼ਕਤੀ 1980 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੈ

- ₹ 2.50
- ₹ 0.40
- ₹ 0.80
- ₹ 0.25

23. Mean of 20 values is 45. If one of these values was wrongly taken as 64 instead of 46, then corrected mean would be

- 44.1
- 45.9
- 42.1
- 43.4

20 ਮੁੱਲਾਂ ਦੀ ਔਸਤ 45 ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਮੁੱਲ ਨੂੰ ਗਲਤੀ ਨਾਲ 46 ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 64 ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਸਹੀ ਔਸਤ ਹੋਵੇਗੀ

- 44.1
- 45.9
- 42.1
- 43.4

24. Consider the function $y = (x - 2)^6(x - 3)^5$. Which of the following is correct in respect of this function

- There exists maxima at $x = 2$
- There exists minima at $x = 2$
- There exists maxima at $x = 3$
- There exists neither maxima nor minima at $x = 2$

ਫਲਨ $y = (x - 2)^6(x - 3)^5$ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰੋ ਇਸ ਫਲਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ

- ਮੈਕਸਿਮਾ $x = 2$ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- $x = 2$ ਤੇ ਮਿਨਿਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- ਮੈਕਸਿਮਾ $x = 3$ 'ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
- $x = 2$ ਤੇ ਨਾ ਮੈਕਸਿਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਹੀ ਮਿਨਿਮਾ

25. For a function $y = f(x)$; the condition for maxima to exist is

- d^2y/dx^2 should be positive
- d^2y/dx^2 should be negative
- d^2y/dx^2 should be zero
- Value of d^2y/dx^2 should be infinite.

ਫਲਨ $y = f(x)$ ਲਈ, ਮੈਕਸਿਮਾ ਦੇ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ :

- d^2y/dx^2 ਧਨਾਤਮਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- d^2y/dx^2 ਰਿਣਾਤਮਕ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- d^2y/dx^2 ਸਿਫਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ
- d^2y/dx^2 ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

26. The slope of AC is given by

- (a) $1/q (AC - MC)$ (b) $1/q (MC - AC)$
(c) $1/q (AC + MC)$ (d) $q (AC - MC)$

AC ਦੀ ਢਲਾਣ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ

- (a) $1/q (AC - MC)$ (b) $1/q (MC - AC)$
(c) $1/q (AC + MC)$ (d) $q (AC - MC)$

27. If consumption function is given by $C = 100 + 0.8Y$. Then the value of multiplier will be

- (a) 0.8 (b) 100
(c) 5 (d) 1.25

ਜੇਕਰ ਉਪਭੋਗਤਾ ਫਲਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ $C = 100 + 0.8Y$ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੋਵੇਗਾ

- (a) 0.8 (b) 100
(c) 5 (d) 1.25

28. For the demand function $X = 100 - 4p - 2p^2$. The price elasticity of demand at $p = 5$ is

- (a) 1 (b) 0.007
(c) 0 (d) 4

ਮੰਗ ਫਲਨ $X = 100 - 4p - 2p^2$ ਲਈ $p = 5$ ਤੇ ਮੰਗ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਚਕ ਹੈ

- (a) 1 (b) 0.007
(c) 0 (d) 4

29. The standard deviation of natural numbers 1 to 5 is

- (a) 1.414 (b) 2.326
(c) 14.32 (d) 4.263

1 ਤੋਂ 5 ਪ੍ਰਕਿਰਤਿਕ ਸੰਖਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਨ ਹੈ

- (a) 1.414 (b) 2.326
(c) 14.32 (d) 4.263

30. In a normal distribution, arithmetic mean $\pm$ Quartile deviation would cover

- (a) 50 percent of the items (b) 80 percent of the items
(c) 68.27 percent of the items (d) 57.51 percent of the items

ਇੱਕ ਸਧਾਰਨ ਵਰਗੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮੱਧਮਾਨ $\pm$ ਚਤੁਰਥਕ ਵਿਚਲਣ ਘੇਰੇਗਾ

- (a) ਮਦਾਂ ਦਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (b) ਮਦਾਂ ਦਾ 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(c) ਮਦਾਂ ਦਾ 68.27 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (d) ਮਦਾਂ ਦਾ 57.51 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

31. The value of correlation coefficient is termed to be highly significant if

- (a) r is less than P.E.(r) (b) r is greater than P.E.(r)
(c) r is less than 10P.E.(r) (d) r is much greater than 6P.E.(r)

ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਅਤਿ ਸਾਰਥਕ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ

- (a) r , P.E.(r) ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ (b) r , P.E.(r) ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ
(c) r , 10P.E.(r) ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਹੈ (d) r , 6P.E.(r) ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ

32. The value of correlation coefficient ranges from

- (a) 0 to 1 (b) 0 to ∞
(c) -1 to 1 (d) $-\infty$ to ∞

ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਗੁਣਾਂਕ ਦਾ ਮੁੱਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

- (a) 0 ਤੋਂ 1 ਤੱਕ (b) 0 ਤੋਂ ∞ ਤੱਕ
(c) -1 ਤੋਂ 1 ਤੱਕ (d) $-\infty$ ਤੋਂ ∞ ਤੱਕ

33. The ranks according to two attributes in a sample are given below

R_1 : 1 2 3 4 5

R_2 : 5 4 3 2 1

The rank correlation between them is:-

- (a) 0 (b) +1
(c) -1 (d) None of these

ਇੱਕ ਸੈਪਲ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਦਰਜੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ

R_1 : 1 2 3 4 5

R_2 : 5 4 3 2 1

ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜਾ ਸਹਿਸੰਬੰਧ ਹੈ

- (a) 0 (b) +1
(c) -1 (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

34. If value of r is computed to be 0.8; it implies that

- (a) 80 percent of the data are explained
(b) 80 percent of the data are unexplained
(c) 64 percent of the data are explained
(d) 64 percent of the data are unexplained

ਜੇਕਰ r ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਗਣਨਾ 0.8 ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਹੈ:

- (a) 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ (b) 80 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕੜੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ
(c) 64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕੜੇ ਸਪਸ਼ਟ ਹਨ (d) 64 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅੰਕੜੇ ਅਸਪਸ਼ਟ ਹਨ

35. Which of the following is correct in case of relationship between S.D and Range?

- (a) S.D. = 1/6 Range (b) S.D. = 6 Range
(c) S.D. = Range (d) S.D. = 3/2 Range

S.D. ਅਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ

- (a) S.D. = 1/6 ਵਿਸਥਾਰ (b) S.D. = 6 ਵਿਸਥਾਰ
(c) S.D. = ਵਿਸਥਾਰ (d) S.D. = 3/2 ਵਿਸਥਾਰ

36. The samples A and B have the same standard deviations; but the mean of A is greater than B. The coefficient of variation of A is

- (a) Greater than that of B (b) Less than that of B
(c) Equal to that of B (d) not defined at all

ਸੈਪਲਾਂ A ਅਤੇ B ਦਾ ਪ੍ਰਮਾਪ ਵਿਚਲਨ ਸਮਾਨ ਹੈ; ਪਰ A ਦਾ ਮੱਧਮਾਨ B ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। A ਦਾ ਭਿੰਨਤਾ ਗੁਣਾਂਕ ਹੈ:

- (a) B ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ (b) B ਤੋਂ ਘੱਟ
(c) B ਦੇ ਬਰਾਬਰ (d) ਪਰਿਭਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ

37. Sum of deviations of the items from the _____ is always zero.

- (a) Median (b) Mean
(c) Mode (d) Geometric Mean

ਮੁੱਲਾਂ ਦੇ _____ ਤੋਂ ਵਿਚਲਨਾਂ ਦਾ ਜੋੜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਿਫ਼ਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

- (a) ਮਧਿਅਕਾ (b) ਮੱਧਮਾਨ
(c) ਬਹੁਲਕ (d) ਬੀਜ ਗਣਿਤੀ ਮੱਧਮਾਨ

38. Which of the following are the objectives of the Commissions for Agricultural Costs and Prices (CACP)?

- I. To stabilize agricultural prices.
- II. To ensure meaningful real income levels to the farmers.
- III. To protect the interest of the consumers by providing essential agricultural commodities at reasonable rates through public distribution system.
- IV. To ensure maximum price for the farmer.

- (a) I, II, III (b) I, II, IV
(c) II, III, IV (d) I, IV

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆ ਵਿੱਚੋਂ ਖੇਤੀ ਲਾਘਤਾਂ ਅਤੇ ਕੀਮਤਾਂ ਲਈ ਕਮੀਸ਼ਨ (CACP) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਕਿਹੜੇ ਹਨ?

- I. ਖੇਤੀ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਰ ਕਰਨਾ
- II. ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਅਰਥਪੂਰਨ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ
- III. ਜ਼ਰੂਰੀ ਖੇਤੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬਜਨਕ ਵੰਡ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਵਾਜਬ ਕੀਮਤਾਂ 'ਤੇ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾ ਕੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਨੀ
- IV. ਕਿਸਾਨਾਂ ਲਈ ਅਧਿਕਤਮ ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ

- (a) I, II, III (b) I, II, IV
(c) II, III, IV (d) I, IV

39. Which of the following were the aims behind the setting up of the World Trade Organization (WTO)?

- I. Promotion of free trade and resource flow across countries.
- II. Protection of intellectual property rights.
- III. Managing trade between different countries.
- IV. Promotion of trade between the former East Bloc countries and the Western world.

- (a) I, II, III, IV (b) II, III
(c) I, II, III (d) I, II

ਵਿਸ਼ਵ ਵਪਾਰ ਸੰਗਠਨ (WTO) ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਪਿੱਛੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ ?

- I. ਰਾਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸੁਤੰਤਰ ਵਪਾਰ ਅਤੇ ਸੋਮਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਹ
- II. ਬੌਧਿਕ ਧਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰੱਖਿਆ
- III. ਵੱਖ-ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਕਰਨਾ
- IV. ਭੂਤਕਾਲੀਨ ਪੂਰਬੀ ਬਲਾਕ ਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਵਿਸ਼ਵ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰ ਦਾ ਸਮਰਥਨ

- (a) I, II, III, IV (b) II, III
(c) I, II, III (d) I, II

40. Regional rural banks

- I. have limited area of operation
- II. have free access to liberal refinance facilities from NABARD
- III. are required to lend only to weaker sections

- (a) II, III (b) I, II, III
(c) I, II (d) only I

ਖੇਤਰੀ ਪੇਂਡੂ ਬੈਂਕ

- I. ਸੀਮਿਤ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਹੈ
- II. NABARD ਵੱਲੋਂ ਉਦਾਰ ਪੁਨਰਵਿੱਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਤੱਕ ਖੁੱਲੀ ਪਹੁੰਚ ਹੈ
- III. ਸਿਰਫ ਗਰੀਬ ਤਬਕੇ ਨੂੰ ਉਧਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ

- (a) II, III (b) I, II, III
(c) I, II (d) only I

41. Match the List I with List II and select the correct answer using the codes given below the lists:

List I	List II
A. NABARD	1. 1995-96
B. RIDF	2. 1982
C. RRB	3. 1998-99
D. Kisan Credit Cards	4. 1975
(a) A-4, B-1, C-2, D-3	(b) A-2, B-1, C-4, D-3
(c) A-3, B-4, C-1, D-2	(d) A-3, B-2, C-1, D-4

ਸੂਚੀ I ਅਤੇ ਸੂਚੀ II ਦਾ ਮਿਲਾਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਕੋਡਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਸਹੀ ਉੱਤਰ ਚੁਣੋ

ਸੂਚੀ I	ਸੂਚੀ II
A. NABARD	1. 1995-96
B. RIDF	2. 1982
C. RRB	3. 1998-99
D. ਕਿਸਾਨ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਕਾਰਡ	4. 1975
(a) A-4, B-1, C-2, D-3	(b) A-2, B-1, C-4, D-3
(c) A-3, B-4, C-1, D-2	(d) A-3, B-2, C-1, D-4

42. Which of the following committees has been set up in India for identification of below poverty line (BPL) families in urban areas?

- (a) Tendulkar committee
- (b) Saxena committee
- (c) Lakdawala committee
- (d) Hashim committee

ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੀ ਰੇਖਾ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ

- (a) ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਕਮੇਟੀ
- (b) ਸਕਸੇਨਾ ਕਮੇਟੀ
- (c) ਲਕਡਾਵਾਲਾ ਕਮੇਟੀ
- (d) ਹਾਸ਼ਿਮ ਕਮੇਟੀ

43. Arrange the chronological order of the launching of these schemes are

1. EAS 2. TRYSEM 3. JRY 4. RLEGP

- (a) 2,4,1,3
- (b) 4,2,3,1
- (c) 4,2,1,3
- (d) 2,4,3,1

ਇਹਨਾਂ ਸਕੀਮਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕ੍ਰਮਬੱਧ ਕਰੋ

1. EAS 2. TRYSEM 3. JRY 4. RLEGP

- (a) 2,4,1,3
- (b) 4,2,3,1
- (c) 4,2,1,3
- (d) 2,4,3,1

44. Those variables that the model tries to explain are known as:
- (a) Exogenous variables (b) Endogenous variables
(c) Simple variables (d) none of the above
- ਉਹ ਚਰ ਜਿੰਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਮਾਡਲ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਕਹਾਉਂਦੇ ਹਨ?
- (a) ਬਾਹਰੀ ਚਰ (b) ਅੰਦਰੂਨੀ ਚਰ
(c) ਸਧਾਰਨ ਚਰ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
45. Who amongst the following was NOT the winner of Nobel Prize in Macro Economics ?
- (a) Milton Friedman (b) James Tobin
(c) Robert Lucas (d) W. Phillips
- ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿੱਚ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਵਿਜੇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (a) ਮਿਲਟਨ ਫ੍ਰੀਡਮੈਨ (b) ਜੇਮਸ ਟੋਬਿਨ
(c) ਰੋਬਰਟ ਲੁਕਾਸ (d) ਡਬਲਿਊ. ਫਿਲਿਪ
46. GDP deflator is:
- (a) Nominal GDP/Real GDP (b) Real GDP/Nominal GDP
(c) Nominal GDP – Real GDP (d) Real GDP – Nominal GDP
- GDP ਘਟਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ
- (a) ਸ਼ਾਬਦਿਕ GDP/ਅਸਲ GDP (b) ਅਸਲ GDP/ਸ਼ਾਬਦਿਕ GDP
(c) ਸ਼ਾਬਦਿਕ GDP – ਅਸਲ GDP (d) ਅਸਲ GDP – ਸ਼ਾਬਦਿਕ GDP
47. If an Indian resident owns an apartment in New York, the rental income he earns is a part of:
- (a) United States GDP (b) Indian GDP
(c) United States GNP (d) Indian GNP
- ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਵਸਨੀਕ ਦਾ ਨਿਊਯਾਰਕ ਵਿੱਚ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀ ਕਿਰਾਏ ਦੀ ਆਮਦਨ ਹਿੱਸਾ ਹੈ
- (a) ਅਮਰੀਕੀ GDP ਦਾ (b) ਭਾਰਤੀ GDP ਦਾ
(c) ਅਮਰੀਕੀ GNP ਦਾ (d) ਭਾਰਤੀ GNP ਦਾ
48. National Income is:
- (a) GDP- Indirect Business Taxes (b) NNP- Depreciation
(c) NNP- Indirect Business Taxes (d) GNP- Indirect Business Taxes
- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਹੈ:
- (a) GDP- ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਵਪਾਰ ਕਰ (b) NNP- ਮੁੱਲ ਘਾਟਾ
(c) NNP- ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਵਪਾਰ ਕਰ (d) GNP- ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਵਪਾਰ ਕਰ
49. In national income accounts, 'consumption of fixed capital' is commonly known as:
- (a) Consumption of goods (b) Fixed capital
(c) Depreciation (d) Proprietors income
- ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ 'ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਉਪਭੋਗ' ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ:
- (a) ਵਸਤੂਆਂ ਦਾ ਉਪਭੋਗ (b) ਸਥਿਰ ਪੂੰਜੀ
(c) ਮੁੱਲ ਘਾਟਾ (d) ਮਾਲਕ ਦੀ ਆਮਦਨ

50. If the nominal interest rate is 8 percent and inflation rate is 2 percent, then the real interest rate is:

- (a) 2 percent (b) 4 percent
(c) 6 percent (d) 16 percent

ਜੇਕਰ ਨਾਮੀਨਲ ਵਿਆਜ ਦਰ 8 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਰਾਸਫ਼ੀਤੀ ਦਰ 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ, ਫਿਰ ਅਸਲ ਵਿਆਜ ਦਰ ਹੈ:

- (a) 2 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (b) 4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
(c) 6 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ (d) 16 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ

51. The accelerator assumes

- (a) Constant MEC
(b) Constant multiplier
(c) Constant relationship between net investment and the rate of change of output
(d) Constant relationship between saving and investment

ਤਵਰਕ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ

- (a) ਸਥਿਰ MEC
(b) ਸਥਿਰ ਗੁਣਾਂਕ
(c) ਸ਼ੁੱਧ ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਦਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਸੰਬੰਧ
(d) ਬਚਤ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸਥਿਰ ਸੰਬੰਧ

52. An outward shift in Marginal Efficiency of capital

- (a) Increase aggregate demand (b) Decrease aggregate demand
(c) Decrease consumption (d) Increase consumption

ਪੂੰਜੀ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪਰਿਵਰਤਨ

- (a) ਕੁੱਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ (b) ਕੁੱਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
(c) ਉਪਭੋਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ (d) ਉਪਭੋਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

53. If an increase in investment leads to increase in national income, it is called:

- (a) Accelerator (b) Multiplier
(c) Monetarism (d) Aggregated Demand

ਜੇਕਰ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧੇ ਨਾਲ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕਹਾਉਂਦਾ ਹੈ:

- (a) ਤਵਰਕ (b) ਗੁਣਾਂਕ
(c) ਮੌਦਰੀਕਰਨ (d) ਕੁੱਲ ਮੰਗ

54. An increase in money supply in IS-LM model:

- (a) Shifts LM curve downward (b) Increases income
(c) Reduces interest rate (d) all of the above

IS-LM ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਮੁਦਰਾ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ

- (a) LM ਵੱਕਰ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਪਰਿਵਰਤਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
(b) ਆਮਦਨ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ
(c) ਵਿਆਜ ਦਰ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ
(d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

55. Decrease in taxes in IS-LM model

- (a) Shift IS curve to the right
- (b) Decrease in income
- (c) Decreases interest rate
- (d) All of the above

IS-LM ਮਾਡਲ ਵਿੱਚ ਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ

- (a) IS ਵੱਕਰ ਨੂੰ ਸੱਜੇ ਵੱਲ ਪਰਿਵਰਤਤ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (b) ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (c) ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

56. Which of the following is true with 'Fiscal expansion':

- (a) Increase in taxes
- (b) Increase in government purchases
- (c) Shift aggregate demand to left
- (d) Shift IS curve to left

'ਵਿੱਤੀ ਵਿਸਤਾਰ' ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਸਹੀ ਹੈ:

- (a) ਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
- (b) ਸਰਕਾਰੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
- (c) ਕੁੱਲ ਮੰਗ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪਰਿਵਰਤਤ ਕਰਦੀ ਹੈ
- (d) IS ਵੱਕਰ ਨੂੰ ਖੱਬੇ ਵੱਲ ਪਰਿਵਰਤਤ ਕਰਦੀ ਹੈ

57. Who amongst the following is NOT a new-classical economist ?

- (a) Robert Lucas
- (b) Robert Barro
- (c) Milton Friedman
- (d) Edward Prescott

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਨਵ ਪਰੰਪਰਾਵਾਦੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ?

- (a) ਰੌਬਰਟ ਲੂਕਾਸ
- (b) ਰੌਬਰਟ ਬਾਰੋ
- (c) ਮਿਲਟਨ ਫ੍ਰੀਡਮੈਨ
- (d) ਐਡਵਰਡ ਪ੍ਰੈਸਕੋਟ

58. 'Output gap' measures

- (a) Actual Output – Consumption
- (b) Actual Output – Investment
- (c) Potential Output – Actual Output
- (d) Potential Output – Investment

'ਉਤਪਾਦਨ ਅੰਤਰ' ਮਾਪਦੀ ਹੈ

- (a) ਵਾਸਤਵਿਕ ਉਤਪਾਦਨ - ਉਪਭੋਗ
- (b) ਵਾਸਤਵਿਕ ਉਤਪਾਦਨ - ਨਿਵੇਸ਼
- (c) ਸੰਭਾਵਤ ਉਤਪਾਦਨ - ਵਾਸਤਵਿਕ ਉਤਪਾਦਨ
- (d) ਸੰਭਾਵਤ ਉਤਪਾਦਨ - ਨਿਵੇਸ਼

59. Phillips curve describes the relationship between

- (a) Real growth and change in unemployment rate
- (b) Rate of inflation and rate of unemployment
- (c) Rate of inflation and rate of employment
- (d) Wages and real growth rate

ਫਿਲਿਪ ਵੱਕਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਲੇ ਸੰਬੰਧ ਦਾ ਵਿਵਰਨ ਕਰਦੀ ਹੈ

- (a) ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ
- (b) ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ
- (c) ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਦੀ ਦਰ ਅਤੇ ਰੁਜਗਾਰ ਦੀ ਦਰ
- (d) ਮਜਦੂਰੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿਕਾਸ ਦਰ

60. Interaction of goods and assets markets jointly determine
- (a) Interest rate and income (b) Interest rate and employment rate
(c) Interest rate and investment (d) Investment and consumption
- ਵਸਤੂਆਂ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਬਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਪਰਸਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ
- (a) ਵਿਆਜ ਦਰ ਅਤੇ ਆਮਦਨ (b) ਵਿਆਜ ਦਰ ਅਤੇ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ
(c) ਵਿਆਜ ਦਰ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ (d) ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਪਭੋਗ
61. If the actual unemployment rate is below the natural rate of unemployment, it would lead to
- (a) Phillips curve would shift to the left
(b) Rate of inflation would increase
(c) Natural rate of unemployment would fall
(d) Wages would fall
- ਜੇਕਰ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਵਾਸਤਵਿਕ ਦਰ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਦਰ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ, ਇਸ ਨਾਲ
- (a) ਫਿਲਿਪ ਵਰਕ ਖੱਬੇ ਪਾਸੇ ਵੱਲ ਪਰਿਵਰਤਤ ਹੋਵੇਗੀ
(b) ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧੇਗੀ
(c) ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਸੁਭਾਵਿਕ ਦਰ ਘਟੇਗੀ
(d) ਮਜਦੂਰੀ ਘਟੇਗੀ
62. An increase in money supply would lead to
- (a) Interest rate to fall, investment to rise and aggregate demand to rise
(b) Interest rate to fall, investment to fall and aggregate demand to fall
(c) Interest rate to rise, investment to rise and aggregate demand to rise
(d) Interest rate to rise, investment to fall and aggregate demand to fall
- ਮੁਦਰਾ ਪੂਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰੇਗਾ
- (a) ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਕੁਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
(b) ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਕੁਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
(c) ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਕੁਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
(d) ਵਿਆਜ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ, ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਅਤੇ ਕੁਲ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
63. The tough in business cycle occurs when
- (a) Inflation is lowest
(b) Lowest money supply
(c) Aggregated economic activity is lowest
(d) Unemployment is lowest
- ਵਪਾਰ ਚੱਕਰ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ
- (a) ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ ਨਿਊਨਤਮ ਹੈ (b) ਨਿਊਨਤਮ ਮੁਦਰਾ ਪੂਰਤੀ
(c) ਕੁੱਲ ਆਰਥਕ ਕਿਰਿਆ ਨਿਊਨਤਮ ਹੈ (d) ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਨਿਊਨਤਮ ਹੈ
64. In the long run, increase in productivity would cause output to ___ and aggregate price level to ___.
- (a) fall, fall (b) fall, rise
(c) rise, fall (d) rise, rise
- ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ___ ਅਤੇ ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ___ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ
- (a) ਕਮੀ, ਕਮੀ (b) ਕਮੀ, ਵਾਧਾ
(c) ਵਾਧਾ, ਕਮੀ (d) ਵਾਧਾ, ਵਾਧਾ

65. Stagflation occurs when
- Price level increases and real GDP decreases
  - Price level decreases and real GDP increases
  - Price level and real GDP decreases simultaneously
  - Price level and real GDP increases simultaneously
- ਸਟੈਗਫਲੇਸ਼ਨ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ
- ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਵੱਧਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ GDP ਘੱਟਦਾ ਹੈ
  - ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਘੱਟਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ GDP ਵੱਧਦਾ ਹੈ
  - ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਅਸਲ GDP ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਘਟਦੇ ਹਨ
  - ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਅਤੇ ਅਸਲ GDP ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਵੱਧਦੇ ਹਨ
66. In the long run, a reduction in labour supply could cause output to ____ and aggregated price lead to ____
- rise, rise
  - fall, rise
  - fall, fall
  - rise, fall
- ਦੀਰਘਕਾਲ ਵਿੱਚ, ਕਿਹਤ ਪੁਰਤੀ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ____ ਅਤੇ ਕੁੱਲ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ____ ਸਕਦੀ ਹੈ
- ਵਾਧਾ, ਵਾਧਾ
  - ਘਾਟਾ, ਵਾਧਾ
  - ਘਾਟਾ, ਘਾਟਾ
  - ਵਾਧਾ, ਘਾਟਾ
67. Keynesian aggregate supply curve takes which of the following shape ?
- Vertical
  - Horizontal
  - Both (a) and (b)
  - None of the above
- ਕੈਨਜ਼ੀਅਨ ਕੁਲ ਪੁਰਤੀ ਵਕਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਅਕਾਰ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ?
- ਖੜਵਾਂ
  - ਲੇਟਵਾ
  - ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b)
  - ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
68. Money is neutral when the change in the money stock lead to change in
- Output
  - Price level
  - Employment
  - Interest rate
- ਮੁਦਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਦਰਾ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ :
- ਉਤਪਾਦਨ
  - ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ
  - ਰੁਜਗਾਰ
  - ਵਿਆਜ ਦਰ
69. The combination of wage-push by workers and government commitment to high employment lead to:
- Demand-pull inflation
  - Cost-push inflation
  - Supply-side inflation
  - Supply-pull inflation
- ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਉੱਚ ਰੋਜਗਾਰ ਦੀ ਵਚਨਬੱਧਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਜਦੂਰੀ ਪੱਕਾ ਦਾ ਸੰਯੋਜਨ ਕਰਦਾ ਹੈ :
- ਮੰਗ-ਖਿੱਚ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ
  - ਲਾਗਤ-ਪੱਕਾ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ
  - ਪੁਰਤੀ-ਪੱਖ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ
  - ਪੁਰਤੀ-ਖਿੱਚ ਮੁਦਰਾਸਫੀਤੀ
70. Who amongst the following is regarded as the 'father of macroeconomics' ?
- Adam Smith
  - J.M Keynes
  - N. G. Mankiw
  - Schumpeter
- ਹੇਠਾਂ ਦਿਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਨੂੰ 'ਸਮਸ਼ਟੀ ਅਰਥਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਪਿਤਾ' ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
- ਐਡਮ ਸਮਿਥ
  - ਜੇ. ਐਮ. ਕੈਨਜ਼
  - ਐਨ. ਜੀ. ਮੈਨਕਿਵ
  - ਸ਼ੁੰਪੀਟਰ

71. The reduction in investment with expansionary fiscal policy is known as

- (a) Cyclical investment (b) Crowding out
(c) Structural change (d) Deflation

ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਰਾਜਕੋਸ਼ੀ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਨਿਵੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਕਹਾਉਂਦੀ ਹੈ :

- (a) ਚੱਕਰੀ ਨਿਵੇਸ਼ (b) ਬਾਹਰ ਹੋ ਜਾਣਾ
(c) ਢਾਂਚਾਗਤ ਬਦਲਾਅ (d) ਅਸਫੀਤੀ

72. Cost-push inflation is due to

- (a) exogenous event (b) shocks to aggregate demand
(c) shocks to aggregate supply (d) none of the above

ਲਾਗਤ-ਧੱਕਾ ਮੁਦਰਾ ਸਫੀਤੀ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

- (a) ਬਾਹਰੀ ਘਟਨਾਵਾਂ (b) ਕੁੱਲ ਮੰਗ ਨੂੰ ਝਟਕੇ
(c) ਕੁੱਲ ਪੁਰਤੀ ਨੂੰ ਝਟਕੇ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

73. Disinflation is

- (a) Decrease in overall level of prices
(b) Income after indirect taxes
(c) Reduction in the rate at which prices are rising
(d) Reduction in GDP deflator

ਮੁਦਰਾ ਅਸਫੀਤੀ ਹੈ

- (a) ਸਮੁੱਚੇ ਕੀਮਤ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚ ਕਮੀ (b) ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਕਰਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਮਦਨ
(c) ਕੀਮਤਾਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਘਾਟਾ (d) GDP ਘਟਕ ਵਿੱਚ ਕਮੀ

74. Which of the following is not a feature of demand for factors of production as compared to commodities ?

- (a) It is derived demand.
(b) It is governed by marginal utility of the factor.
(c) It is joint or combined demand.
(d) Elasticity of demand for a factor of production will depend upon proportion of the cost of the factor to the total cost of production.

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਲਈ ਮੰਗ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ

- (a) ਇਹ ਵਿਉਤਪੰਨ ਮੰਗ ਹੈ
(b) ਇਹ ਤੱਤ ਦੀ ਸੀਮਾਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
(c) ਇਹ ਜੋੜੀ ਜਾਂ ਸੰਯੁਕਤ ਮੰਗ ਹੈ
(d) ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਲਈ ਮੰਗ ਦੀ ਲਚਕ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਕੁਲ ਲਾਗਤ ਤੋਂ ਸਾਧਨ ਲਾਗਤ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਉੱਪਰ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ ।

75. Choose the inappropriate assumption of the marginal productivity theory :

- (a) Perfect competition in market for commodities and factors of production.
(b) Homogeneous factors of production.
(c) Employer attempts to maximise sales and not profits.
(d) No factor unit is prepared to work at less than market remuneration.

ਸੀਮਾਤ ਉਤਪਾਦਕਤਾ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਅਢੁੱਕਵੀਂ ਮਾਨਤਾ ਚੁਣੋ

- (a) ਵਸਤੂ ਬਜਾਰ ਅਤੇ ਉਤਪਾਦਨ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਬਜਾਰ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲਾ
(b) ਉਤਪਾਦਨ ਦੇ ਸਮਰੂਪ ਸਾਧਨ
(c) ਉਤਪਾਦਕ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਅਧਿਕਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਲਾਭ
(d) ਕੋਈ ਸਾਧਨ ਇਕਾਈ ਬਜਾਰ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਘੱਟ 'ਤੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ।

76. Value of marginal physical product is defined as:

- (a) Marginal revenue product multiplied by price.
- (b) Marginal physical product multiplied by price
- (c) Marginal physical product divided by price.
- (d) Marginal revenue product divided by price.

ਸੀਮਾਂਤ ਭੌਤਿਕ ਉਤਪਾਦ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ :

- (a) ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ ਉਤਪਾਦ ਗੁਣਾ ਕੀਮਤ
- (b) ਸੀਮਾਂਤ ਭੌਤਿਕ ਪਦਾਰਥ ਗੁਣਾ ਕੀਮਤ
- (c) ਸੀਮਾਂਤ ਭੌਤਿਕ ਪਦਾਰਥ ਭਾਗ ਕੀਮਤ
- (d) ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ ਉਤਪਾਦ ਭਾਗ ਕੀਮਤਾਂ

77. Demand for labour depends on

- (a) Marginal revenue product of labour
- (b) Average product of labour
- (c) Cost of labour
- (d) Marginal price of product

ਮਜਦੂਰੀ ਲਈ ਮੰਗ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ :

- (a) ਮਜਦੂਰੀ ਦੇ ਸੀਮਾਂਤ ਆਮਦਨ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ
- (b) ਮਜਦੂਰੀ ਦੇ ਔਸਤ ਉਤਪਾਦ 'ਤੇ
- (c) ਮਜਦੂਰੀ ਦੀ ਲਾਗਤ 'ਤੇ
- (d) ਉਤਪਾਦ ਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਕੀਮਤ 'ਤੇ

78. Exploitation of labour is said to arise when

- (a) Wage = MRP
- (b) Wage < MRP
- (c) Wage > MRP
- (d) MRP = 0

ਕਿਰਤ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਉਤਪੰਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ

- (a) ਮਜਦੂਰੀ = MRP
- (b) ਮਜਦੂਰੀ < MRP
- (c) ਮਜਦੂਰੀ > MRP
- (d) MRP = 0

79. Slope of PPC drawn in case of two goods is equal to

- (a) $MRS_{x,y}$
- (b) $MRPT_{x,y}$
- (c) $MRTS_{x,y}$
- (d) none of these

ਦੋ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਗਈ PPC ਦੀ ਢਲਾਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ

- (a) $MRS_{x,y}$
- (b) $MRPT_{x,y}$
- (c) $MRTS_{x,y}$
- (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

80. World Economic Outlook is released by whom

- (a) World bank
- (b) IMF
- (c) WTO
- (d) BRICS

'ਵਰਲਡ ਇਕਨਾਮਿਕ ਆਊਟਲੁਕ' ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ

- (a) ਵਿਸ਼ਵ ਬੈਂਕ
- (b) IMF
- (c) WTO
- (d) BRICS

81. What is the broad theme of Economic survey 2014-15 ?

- (a) Creating employment and reducing poverty
- (b) Inclusive growth with sustainable development
- (c) Creating opportunity and reducing vulnerability
- (d) None of these

ਆਰਥਿਕ ਸਰਵੇਖਣ 2014-15 ਦਾ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਕੀ ਹੈ ?

- (a) ਗੁਜ਼ਾਰ ਦੀ ਉਤਪਤੀ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਗਰੀਬੀ ਘਟਾਉਣਾ
- (b) ਨਿਰੰਤਰ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਮਿਲਿਤ ਪ੍ਰਗਤੀ
- (c) ਅਵਸਰ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਦੁਰਬਲਤਾ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣਾ
- (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

82. Make in India:

- (a) Not by protecting but by Eliminate Negative Protectionism
- (b) Not by protecting but by Eliminate Positive Protectionism
- (c) By protecting but not by Eliminate Negative Protectionism
- (d) None of these

ਮੇਕ ਇਨ ਇੰਡੀਆ

- (a) ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਪਰੰਤੂ ਰਿਣਾਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ
- (b) ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਪਰੰਤੂ ਧਨਾਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਕੇ
- (c) ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੁਆਰਾ ਪਰੰਤੂ ਰਿਣਾਤਮਕ ਸੁਰੱਖਿਅਣ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਾ ਕਰਕੇ
- (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

83. What is the percentage share of States in Central divisible pool recommendation by 14th finance commission ?

- (a) 42.5
- (b) 32.5
- (c) 42
- (d) 41

14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਆਯੋਗ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਾਧਨ ਵਿਭਾਜਯੋਗ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿੱਚ ਰਾਜਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ ਕੀ ਹੈ

- (a) 42.5
- (b) 32.5
- (c) 42
- (d) 41

84. Horizontal devolution formula of 14th finance commission:

Variable	Population (1971)	Population (2011)	Fiscal Capacity/ Income distance	Area	Forest cover	Fiscal discipline
Weights accorded	17.5	10	-	15	7.5	-

- (a) 50,0
- (b) 0,50
- (c) 24,26
- (d) 26.5,23.5

14ਵੇਂ ਵਿੱਤ ਆਯੋਗ ਦਾ Horizontal devolution ਫਾਰਮੂਲਾ ਹੈ:

ਚਰ	ਜਨਸੰਖਿਆ (1971)	ਜਨਸੰਖਿਆ (2011)	ਵਿੱਤੀ ਸਮਰੱਥਾ/ ਆਮਦਨ ਵਿੱਥ	ਖੇਤਰਫਲ	ਜੰਗਲ ਅਧੀਨ ਰਕਬਾ	ਵਿੱਤੀ ਸੰਜਮ
ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵੇਟ	17.5	10	-	15	7.5	-

- (a) 50,0
- (b) 0,50
- (c) 24,26
- (d) 26.5,23.5

85. Which is the first Indian Agricultural Product to be accorded by Geographical Indication (GI)?

- (a) Kerala's Chengalikodan Banana (b) Darjeeling's Tea
(c) Kerala's Coconuts (d) West Bengal's jute
- ਭੂਗੋਲਿਕ ਅਲਾਮਤ(GI) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਣਤ ਪਹਿਲਾ ਭਾਰਤੀ ਖੇਤੀ ਉਤਪਾਦ ਕਿਹੜਾ ਹੈ ?
- (a) ਕੇਰਲਾ ਦਾ ਚੈਂਗਾਲਿਕੋਦਾਨ ਕੋਲਾ (b) ਦਾਰਜੀਲਿੰਗ ਦੀ ਚਾਹ
(c) ਕੇਰਲਾ ਦਾ ਨਾਰੀਅਲ (d) ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਪਟਸਨ

86. Which country will chair the 2016-BRICS summit?

- (a) China (b) Russia
(c) India (d) South-Africa

2016-BRICS ਸੰਮਤੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਿਹੜਾ ਦੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ

- (a) ਚੀਨ (b) ਰੂਸ
(c) ਭਾਰਤ (d) ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ

87. To commemorate the International day of Yoga, the Reserve Bank of India (RBI) recently announced to issue coins of which denominations ?

- (a) ₹ 2 (b) ₹ 5
(c) ₹ 10 (d) ₹ 125

ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਯੋਗ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਣ ਲਈ, ਭਾਰਤੀ ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਹੁਣੇ ਜਿਹੇ ਕਿਸ ਮੁਲ-ਅੰਕ ਦੇ ਸਿੱਕੇ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ?

- (a) 2 ਰੁਪਏ (b) 5 ਰੁਪਏ
(c) 10 ਰੁਪਏ (d) 125 ਰੁਪਏ

88. Which scheme of Government of India (GOI) has been recognized by the Guinness Book of World Records recently ?

- (a) Direct benefit transfer of LPG
(b) Pradhan Mantri Jan Dhan Yojna
(c) Atal Mission for Rejuvenation and Urban Transformation
(d) Pradhan Mantri Awas Yojna

ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਕਿਹੜੀ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਗਿਨੀਜ਼ ਬੁੱਕ ਆਫ ਵਰਲਡ ਰਿਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਮਾਨਤਾ ਮਿਲੀ ਹੈ

- (a) LPG ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਲਾਭ ਤਬਦੀਲੀ
(b) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਜਨ ਧਨ ਯੋਜਨਾ
(c) ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਲਈ ਅਟਲ ਮਿਸ਼ਨ
(d) ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਵਾਸ ਯੋਜਨਾ

89. Which of the following is not correctly matched ?

- (a) Silver revolution : Eggs (b) Grey revolution : Fertilizers
(c) Golden revolution : Gold (d) Brown revolution : Masaaley

ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸ ਦਾ ਸਹੀ ਮਿਲਾਣ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ

- (a) ਚਾਂਦੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ : ਆਂਡੇ (b) ਸਲੇਟੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ : ਖਾਦਾਂ
(c) ਸੁਨਹਿਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ : ਸੋਨਾ (d) ਭੂਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ : ਮਸਾਲੇ

90. Who is the author of this book 'Planned Economy for India' ?
 (a) Pt. Jawaharlal Nehru (b) M.N Roy
 (c) M. Visvesvaraya (d) None of these
 'Planned Economy for India' ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ :
 (a) ਪੰਡਿਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ (b) ਐਮ. ਐਨ. ਰੌਏ
 (c) ਐਮ. ਵਿਸ਼ਵੇਸ਼ਵਰੀਆ (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
91. The transformation curve is derived from the
 (a) Utility possibility curve (b) Consumption curve
 (c) Production contract curve (d) Social welfare
 ਰੂਪਾਂਤਰਨ ਵੱਕਰ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
 (a) ਉਪਯੋਗਤਾ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੱਕਰ ਤੋਂ (b) ਉਪਭੋਗ ਵੱਕਰ ਤੋਂ
 (c) ਉਤਪਾਦਨ ਸੰਕੁਚਨ ਵੱਕਰ ਤੋਂ (d) ਸਮਾਜਕ ਕਲਿਆਣ ਤੋਂ
92. In case of 'Giffen goods' a fall in price will lead to
 (a) Increase in demand (b) Decrease in demand
 (c) No change in demand (d) None of these
 ਗਿਫਨ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਗਿਰਾਵਟ ਕਰੇਗੀ
 (a) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ (b) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕਮੀ
 (c) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
93. Revealed preference theory is based on
 (a) Weak axiom (b) Strong axiom
 (c) Both (a) and (b) (d) None of these
 ਪ੍ਰਗਟ ਤਰਜੀਹ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਅਧਾਰਤ ਹੈ :
 (a) ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਥਨ 'ਤੇ (b) ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਥਨ 'ਤੇ
 (c) ਦੋਵੇਂ (a) ਅਤੇ (b) (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
94. Who propounded 'Diamond Water Paradox' ?
 (a) Marshall (b) Adam Smith
 (c) Jevons (d) Hicks
 ਹੀਰਾ-ਪਾਣੀ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ ?
 (a) ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ (b) ਐਡਮ ਸਮਿਥ ਨੇ
 (c) ਜੇਵਨਜ਼ ਨੇ (d) ਹਿਕਸ ਨੇ
95. The firm's short run marginal cost curve is increasing when
 (a) marginal product is increasing (b) marginal product is decreasing
 (c) total fixed cost is increasing (d) average fixed cost is decreasing
 ਫਰਮ ਦੀ ਲਮਬੂ ਕਾਲ ਸੀਮਾਂਤ ਲਾਗਤ ਵਰਕ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਜਦੋਂ
 (a) ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ (b) ਸੀਮਾਂਤ ਉਤਪਾਦ ਘੱਟ ਰਿਹਾ ਹੈ
 (c) ਕੁਲ ਸਥਿਰ ਲਾਗਤ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ (d) ਔਸਤ ਸਥਿਰ ਲਾਗਤ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ
96. The slope of the total variable cost curve equals
 (a) average variable cost (b) marginal cost
 (c) average cost (d) marginal physical product
 ਕੁਲ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਲਾਗਤ ਵਰਕ ਦੀ ਢਲਾਣ ਬਰਾਬਰ ਹੈ
 (a) ਔਸਤ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਲਾਗਤ (b) ਸੀਮਾਂਤ ਲਾਗਤ
 (c) ਔਸਤ ਲਾਗਤ (d) ਸੀਮਾਂਤ ਭੌਤਿਕ ਉਤਪਾਦ

97. In perfect competition, a firm maximizes profits on the long run by deciding

- (a) What price to be charge (b) How much capital to use
(c) How much input to invest (d) None of these

ਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕ ਫਰਮ ਦੀਰਘ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਕੇ ਲਾਭ ਅਧਿਕਤਮ ਕਰਦੀ ਹੈ

- (a) ਕੀ ਕੀਮਤ ਲੈਣੀ ਹੈ (b) ਕਿੰਨੀ ਪੂੰਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਕਰਨਾ ਹੈ
(c) ਕਿੰਨੀ ਆਗਤ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਹੈ (d) ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਨਹੀਂ

98. The AR curve and industry demand curve are same

- (a) in case of monopoly (b) in case of oligopoly
(c) in case of duopoly (d) in case of perfect competition

AR ਵਕਰ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗ ਮੰਗ ਵਕਰ ਸਮਾਨ ਹਨ

- (a) ਏਕਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ (b) ਅਲਪਾਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ
(c) ਦੋਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ (d) ਪੂਰਨ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ

99. In case of complimentary goods, cross elasticity of demand will be

- (a) Negative (b) Zero
(c) Unitary (d) Infinite

ਪੂਰਕ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਮੰਗ ਦੀ ਆੜੀ ਲੋਚ ਹੋਵੇਗੀ

- (a) ਰਿਣਾਤਮਕ (b) ਸਿਫਰ
(c) ਇਕਾਈ (d) ਅਨੰਤ

100. Income elasticity of demand will be zero when any given change in income brings

- (a) less than proportionate change in its demanded.
(b) no change in demand at all.
(c) same proportionate change in demand.
(d) more than proportionate change in demand.

ਮੰਗ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲਚਕ ਸਿਫਰ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਆਮਦਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਪਰਿਵਰਤਨ ਲਿਆਉਂਦਾ ਹੈ

- (a) ਇਸ ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪਰਿਵਰਤਨ
(b) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ
(c) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਅਨੁਪਾਤਕ ਪਰਿਵਰਤਨ
(d) ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਪਰਿਵਰਤਨ

101. For a pair substitute goods, if there is a change in price of on commodity (X), then other things remaining constant, the change in the quantity demanded of commodity Y is relation to commodity X will be

- (a) in opposite direction.
(b) no change in demand of Y.
(c) change will be in the same direction.
(d) cannot be determined.

ਪ੍ਰਤਿਸਥਾਪਨ ਵਸਤੂਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਜੋੜੇ ਲਈ, ਜੇਕਰ X ਵਸਤੂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਫਿਰ ਹੋਰਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਰਹਿਣ 'ਤੇ X ਵਸਤੂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ Y ਵਸਤੂ ਦੀ ਮੰਗ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਨ ਹੋਵੇਗਾ:

- (a) ਵਿਪਰੀਤ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ
(b) Y ਦੀ ਮੰਗ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਪਰਿਵਰਤਨ ਨਹੀਂ
(c) ਪਰਿਵਰਤਨ ਸਮਾਨ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚੋਂ ਹੋਵੇਗਾ
(d) ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ

102. When income elasticity of demand is greater than unity, then the commodity is

- (a) A luxury commodity (b) A non-related good
(c) A necessity (d) An inferior good

ਜਦੋਂ ਮੰਗ ਦੀ ਆਮਦਨ ਲੋਚ ਇਕਾਈ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਵਸਤੂ:

- (a) ਇੱਕ ਵਿਲਾਸਤਾ ਵਸਤੂ ਹੈ (b) ਇੱਕ ਗੈਰ ਸੰਬੰਧ ਵਸਤੂ ਹੈ
(c) ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ (d) ਇੱਕ ਘਟੀਆ ਵਸਤੂ ਹੈ

103. Demand curve of a normal commodity falls downward because

- I. Real income of consumer increases.
II. Consumer substitutes dearer commodity with cheap commodity.
III. Law of diminishing marginal utility operates.
IV. It is easy to use downward sloping demand curve for analysis and prediction.

Which of the statement given above the correct ?

- (a) I, II, IV (b) III, IV
(c) I, II, III (d) All of the above

ਸਧਾਰਨ ਵਸਤੂ ਦੀ ਮੰਗਵਕਰ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਡਿੱਗਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ

- I. ਉਪਭੋਗਤਾ ਦੀ ਅਸਲ ਆਮਦਨ ਵੱਧਦੀ ਹੈ
II. ਉਪਭੋਗਤਾ ਮਹਿੰਗੀ ਵਸਤੂ ਦਾ ਸਸਤੀ ਵਸਤੂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਤਿਸਥਾਪਨ ਕਰਦਾ ਹੈ
III. ਘੱਟਦੀ ਸੀਮਾਂਤ ਉਪਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ
IV. ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਵੱਲ ਢੁਕਦੀ ਮੰਗ ਵਕਰ ਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਅਸਾਨ ਹੈ

- (a) I, II, IV (b) III, IV
(c) I, II, III (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ

104. The main purpose of proposing HDI was:

- A. To assess the economic growth with main focus on per capita income and human capital.
B. To emphasize that people and their capabilities should be the ultimate criteria for assessing the development of a country.
C. To differentiate between the development perspective regarding national policy of particular country.

- (a) Both A and B are correct (b) Both B and C are correct
(c) Only B is correct (d) All of the above

HDI ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਸੀ

- A. ਪ੍ਰਤੀ-ਵਿਅਕਤੀ ਆਮਦਨ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਪੂੰਜੀ ਉੱਤੇ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਨਾਲ ਆਰਥਕ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨਾ
B. ਤਾਕੀਦ ਕਰਨਾ ਕਿ ਇੱਕ ਕੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋਕ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਮੂਲ ਮਾਪਦੰਡ ਹੋਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ
C. ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਕਰਨ

- (a) ਦੋਵੇਂ A ਅਤੇ B ਸਹੀ ਹਨ (b) ਦੋਵੇਂ B ਅਤੇ C ਸਹੀ ਹਨ
(c) ਸਿਰਫ B ਸਹੀ ਹੈ (d) ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ